

Observatoriul este de două ori în săptămână, Mercuri și Sâmbătă.

Pretul

pentru Sibiu pe 1 anu întregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a în lăintrulu monarchiei pe 1 anu întregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — În străinatate pe 1 anu 10 fl. s'eu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. s'eu 11 franci. — Numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIUL

Diariu politicu, national-economicu și literariu.

Anulu III.

Ori-ce inserate, se platescu pe serie s'eu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la a dou'a si a trei'a câte 6 cr. v. a. și preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face în modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adressate de a dreptulu la Redactiunea Diariului

„Observatoriulu“ în Sibiu.

Nr. 97.

— Sibiu, Mercuri 3/15 Decembre. —

1880.

Sciri agronomice și national-economiche din Romani'a.

(Urmare și fine.)

D. ministru alu agriculturii și comerțului a instituitu o comisiune cu scopu de a elabora unu proiectu de lege privitoru la infintiarea Creditului agricolu în Romani'a. Ide'a este norocita și nu ne îndouim că barbati din cari este compusa comisiunea, voru ajunge la o combinatiune practica. Proiectulu odata elaboratu, trebuiesc datu publicitatii, pentru-că facare dupa cunoscintiele sale se p'ota areta lipsurile și ameliorarile ce i s'aru potea face.

Creditulu agricolu de abia s'a infintiatu în câteva localitati din Europa. Incercarea facuta în Franci'a de către Creditulu fonciaru pentru a fonda creditulu agricolu n'a produsu rezultate incurajătoare. Altufelu nu cunoscemu nici o țiera din Europa care se aiba unu stabilimentu mare de creditu agricolu, că institutiune de statu. Cuventulu este, că lucrulu nu este asia de usioru pre câtu s'aru parea. Gubernulu francesu și densulu insuflatu de dorinti'a de a scapa pe cultivatori de lacomi'a neinduratore a camatariloru, a infintiatu o comisiune că se elabore die unu proiectu de creditu agricolu. Documentele privitore la cestiune s'au și datu publicitatii, inse proiectulu nu s'a vedutu inca. Si este timpu de candu lucrédia comisiunea francesca; afara de acésta în Franci'a nu lipsescu economistii, financierii și ómenii consumati în afacerile de creditu. Pentru ce dara atata intardiere? Pentru că, inca odata, cestiunea nu este usioru de resolutu. Altfelu câte proiecte n'amu vedutu publicate de amatorii în Economi'a politica? Ce se faca inse cu densele, de óre ce le lipsescu condițiunea de capetenie, adeca de a fi întemeiate pe base solide. Inchipuri puse pe chartie, câte vrei; inse până astadi, eu unulu, nu cunosc un proiectu care se fia fostu primitu de către fruntasii sciintiei și ai finantierulu.

În cestiune de creditu agricolu, că si ori-ce altu soi de creditu, cauta se ne petrundemu, că creditulu nu se p'ote decreta, nu se p'ote impune. De alta parte se nu ne amagim a crede, că chiaru daca amu reusi a afla unu sistemu practic de creditu agricolu, acésta aru fi mantuirea țieranului romanu; nu de locu. Este o eróre mare de a se crede, că inlesnindu unu țieranu o suta de lei, sau doue, sau trei, cu acésta l'amu scapatu din nevoie. Bani acésti se duc asia de lesne cum au venit, cu deosebire că în multe casuri aru fi f'orte greu de înapoiatu. Aiurea este caus'a neajunsurilor de cari sufere țieranulu nostru; aceea ce 'i trebuie mai pre susu de t'ote, este o administratiune inteligenta și cu dorere de ánima; — primari onesti și doritori de înflorirea comunei; — preoti și invetiatori nu numai cu óre-care sciintia de carte, dara și cu pornire firésca de a dori se faca binele consateniloru lor; — în fine, dragoste, dreptate și bunavointia din partea proprietariloru și arendasiloru, cu cari țieranulu este dilnicu în contactu. Amu vedutu, si multi altii voru fi vedutu că si mine, exemple în privinti'a acésta. În Bohemi'a amu vedutu sate pe domenii de ale principelui Schwarzenberg, unde țieranii erau avuti și traiau mai bine că în cele mai înaintate state din Europa. Si cum acésta? f'orte simplu: principele Schwarzenberg a avutu nobil'a ambițiune, că nu numai se faca elu avere colosala, dara se inlesnesca și pe țieranii de pe domeniile sale, se se inavuetésca. Le-a inlesnit nu numai bani la nevoie, dara le-a împrumutatu sementia buna; le-a datu vite de prasila de rassa alésa; le-a inlesnit instrumente agricole platibile în câte patru și cinci ani de dile. Mai multu: dupa recoltarea grâului și altoru produse agricole, daca pretiurile erau prea scadiute din caus'a concurentiei, principele ordoná se se primésca produsele țieraniloru în

magasinele sale, le facea înaintari de bani pe aceste produse consemnate și asteptá epoca favorabila pentru vendiare. La una din mosiile sale amu vedutu o brutarie mecanica, colosala, unde se fabricá pâne pentru mai multe regimente. Ómenii 'mi spuneau, că principele dedese ordine, că grâulu și secar'a lor se fia primite la fabric'a de pâne platindu-se cu unu pretiu mai urcatu de câtu celu curentu.

Asiu potea spune multe alte inlesniri de felulu acésta, ce facea marele proprietariu austriacu sateniloru; inse nu potu se le trecu într'o simpla cronica. În asemenea conditiuni este invederatu pentru oricine, că țieranii nici mai au trebuintia de creditu și de alte combinatiuni, care se le ameliorodie positiunea.

Asia se urmédia óre la noi? Din nenorocire nu. P'ote că sunt exemple isolate, pe cari trebuie se le cunoscemu; inse aceea ce scim că se practicédia, sunt invoielile trecute în registrele primariiloru, din cari multe voru remanea că monumente de asuprire a țieranului romanu. Acea ce mai exista este óre-cum nepesarea acéloru, cari la urm'a urmeloru s'au inavutitu și traiescu din spinarea țieraniloru, pentru înbunarea s'ortei cultivatoriloru nostri. Daca ne vomu margini se damu mosiile cu arenda și se le exploatam dupa sistem'a invoieliloru de astadi; — a nu face nimicu pentru a schimba odata în bine cârmuirea intereselor țieraniloru; — a lasa se se perpetuede o stare de lucruri, care a înfintiatu într'unu modu atatu de deplorabilu asupra starii țieraniloru; daca vomu urmá că până astadi, potemu fi incredintiati, că celu mai bunu creditu agricolu din lume nu va potea scapa pe țieranulu romanu.

Mai acum câteva ani amu auditu vorbindu-se de pers'one avute și invetiate, că aru trebui infintiate companii, pentru a construi cara țieraniloru, ale aduce instrumente și vite, și t'ote acéstea dupa o combinatiune financiara, care consista în a îndatora pe țierani se platésca sub forma de amortisare și cu formele obligatorii pentru inopositele statului. Marele nostru proprietariu incuviintiá acésta propunere, fara se observe die, că ea ascunde o speculatiune straina, abominabila.

Amu mai auditu érasu vorbindu-se, că se se oblige consiliurile judetiene se aduca pluguri cu aburu, machine de treieratu și seceratu, mori și cine scie ce alte machine și se le împrumute țieraniloru.

Aparinti'a acestoru propuneri și altele cá acéstea, este de a veni în ajutorulu țieraniloru. Nu este asia din nefericire; cu asemenea mijlóce 'i-amu înglodá și mai amaru în dari și datorii și la urm'a urmeloru totu altii s'aru folosi de t'ote acéstea.

Se se faca creditu agricolu, daca este cu potintia, inse totudeodata se se caute înbunarea starii țieraniloru pe alte cai, că-ci numai cu creditu nu este mantuire pentru densii.

Cine dintre noi n'a auditu cu prisosu vorbindu-se de către cei cu avere despre trist'a s'orta a țieraniloru? Câte vorbe frumóse, câte tanguiri, câte aparente dispositiuni de a face binele! Si cu t'ote acéstea, cine óre sunt în positiunea mai favorabila de a face fericiti pe țierani, de câtu tocmai asemenea ómeni? Este usioru a se inputa vecinicu stapanirei, că nu face nimicu; ori a arunca în spinarea țieraniloru câte vițuri și deprinderi rele, pentru a justifica starea loru precaria; trebuie inse sciutu, că daca noblet'i'a obliga, apoi averea obliga și mai multu, atatu economicése, câtu si crestinesce și patrioticése. Exemple dara; imitare a celoru din alte țieri; dorintia nestramutata însoțita de fapte pentru a ridica pe țierani, și atunci pe langa avere veti avea și monumente de recunoscintia în ánimile țieraniloru și în stim'a țierei.

— În sesiunea trecuta Corpurile legiuitore au votatu o lege pentru infintiarea Caselor de economie. Acésta lege a fostu f'orte bine primita

în țiera, inse nu vedemu până astadi nici o urmare. Scim că Consiliulu de administratiune alu casei de depuneri, consemnatiuni și economie a elaboratu unu regulamentu pentru aplicarea legii; a pregatitu formulariele și registrele trebuitoru, cu t'ote acéstea nu se vedu semne de începere. Amu ruga pe gubernu se aprobedie acelu regulamentu, pentru că înainte de deschiderea Camerelor se se ia mesuri pentru esecutarea legii. Intardierea adusa este vetamatore, și de aceea staruim a se curma ori-ce amanare.

Casele de economie bine organizate și mai alesu bine administrate, voru deveni adeveratele banci ale poporului. Candu acéste admirabile institute de creditu voru petrunde prin sate, creditulu agricolu va veni dela sine, că-ci fondurile strinse din economii se voru potea întrebuintia cu folosu, împrumutandu-se țieranii.

Se nu perdemu dara timpulu, că-ci timpulu perdutu nu se mai întorce, și acésta cari lucrédia fara pregetu, ne trecu mereu înainte.

— Simtimu o fericire nespusa, candu vedemu aparendu câte o carte destinata a lumina poporulu nostru, și acésta pentru că din nefericire suntemu coprinsi de o amortire nepomenita în aceea ce privesce desvoltarea culturii n'ostre.

D. doctoru Severeanu, unulu dintre distinsii medici romani, a scosu la lumina unu tratatu de Medicina poporala, destinata a servi de povatuitoru familiiloru pentru întimpinarea și cautarea bóleloru mai usiore. Acésta lucrare începe prin nisce notiuni elementare de anatomia și fiziologia a omului, și apoi intra în materi'a speciala.

Neocompetinti'a în materia medicala nu ne permite a cerceta lucrarea d-lui doctoru Severeanu; cu t'ote acéstea 'i aducemu cele mai sincere felicitatiuni pentru norocit'a idee ce a avutu de a începe publicatiunea unu tratatu de medicina poporala.

Dorim că esemplulu d-lui Severeanu se fia imitatu de către confratii sei cari, în alte țieri, au contribuitu și contribuiescu pe o scara întinsa la desvoltarea și vulgarisarea sciintierulu.

— O alta publicatiune interesanta este scrierea d-lui ingineru-forestieru P. S. Antonescu Remusu, intitulata: Notitie economice asupra taierei paduriloru din țiera. Acesta lucrare este cea de antaiu de felulu seu în literatur'a romana. De si avemu mai multi ingineri-forestieri distinsi, totusi până astadi miscarea nu se vede pentru a face cunoscute cestiunile forestiere atatu de interesante pentru țier'a n'ostre.

D. Antonescu cercetédia cestiunea exploatarei paduriloru din t'ote punctele de vedere. Dupa ce espune starea exploatariloru actuale, apoi ne arata, cum se reporamam și se amelioram padurile; ne face cunoscutu comerțulu și industri'a forestiera; causele cari contribuiescu la pustiirea paduriloru și la urma o statistica comparata a paduriloru. Unu capitolu specialu este consacratu legislatiunii forestiere.

Pe langa partea speciala, lucrarea d-lui Antonescu se recomanda și printr'unu stilu usioru de întielesu, calitate esentiala în lucrurile de felulu acésta.

Noi din parte-ne multiamim d-lui ingineru Antonescu pentru lucrarea cu care a înzestratu literatur'a n'ostre economica, și lu rugam se urmedie cu studiile sale și pe viitoru.

P. S. Aurelianu.

Transilvani'a.

Sibiu. Ceremoni'a bisericesca a înmormentareii repausatului nostru confrate Josifu Hodosiu s'a facutu domineca în 12 Dec. (30 Noy.) dupa amedi într'unu modu, cum se se p'ota mesurá și din acésta marimea perderei, de care fu lovita nu numai famili'a sa numerosa, ci și natiunea și biseric'a.

Preacuviosii'a sa domnulu Niculae Popea, archimandritu si vicariu alu arhiepiscopiei cá pontificante, assistatu de 6 preoti, a executatu ceremoniele rituali de inmormentare in biseric'a din suburbea Josefina, plina, inghesuita de unu publicu alesu, intre carii se vedeau amici de ai repausatului veniti din alte tinuturi, de pe la Sighisior'a, Abrudu, Dev'a s. a.; era onor. domnu parochu si protopopu Zacharia Boiu ii tinu panegiric'a dictata oratorului de o profunda dorere sufletesca, simtita impreuna cu famili'a, de toti ascultatorii sei, dintre cari nu puçini plangeau cu sughitiu. La grópa sortile cadiura pe veteranulu seu colegu in Asociatiune si in Academia, cá se'i dica cu puçine cuvinte celu din urma remasu-bunu. in numele tuturor colegilor sei. Siciuulu mortului era coperitu de cununi scumpe mortuarie.

Dupace se latí scirea repausarei lui Josifu Hodosiu, in totu timpul cátu a statu intinsu pe scandurile mortiei, multime de telegrame de condolentia venira familiei sale, si anume cea de antaiu dela onor. domnu Joanu Ghica presiedinte alu Academiei in numele seu si alu colegilor sei. Intr'aceea si redactiunea nóstra primí dela dd-nii Aureliu Ciura farmacistu si Scarlatu Balintu unu telegramu in 147 cuvinte de urmatoriulu coprinsu:

Unu crudu fiuru, fiuru de ghiatia, ne-aduce trist'a veste,
Ce ne vení de preste munti: cá Hodosiu a muritu!

Cá inea unulu din fruntasii natiunei nu mai este;
Cá inc' unu golu ni s'a deschisu, adencu nemarginitu.

Pe cátu de-adencu e golulu inse, de elu ce ne desparte,
Pe-atátu de 'naltu si neintrecutu e, ceea ce ne-a lasatu:

Altariulu de virtuti alese, de generose fapte;
Podób'a unei mari vietí, exemplu de urmatu.

Primesce dar marétia umbra, o lacrima ferbinte,
Din partea celoru ce-ai iubitú, cá vecinicu suveniru.

In tine adi cu totii perdemu unu frate, unu parinte;
Natiunea inse si mai multu: ea perde unu martiru.

Bucuresci, 29 Novembre st. v. 1880.

Badescu.

La grópa se pronuntiaru numai urmatoriiele cuvinte:

„Missiunea dorerósa ce mi s'a inpusu, cá se aruncu tierána preste siciuulu lui Josifu Hodosiu in numele colegilor sei academici, este grea sufletulu meu. Cu differenti'a de 18 ani in etatea mea si a lui, aveamu eu dreptu cá se asteptu implinirea acestui oficiu dela densulu. Dara cine vreodata a petrunsu séu cá va petrunde in misteriele Providentiei, care planédia asupra moritoriloru si regulédia destinele loru! Inaintea vointiei omnipotente supunerea este absoluta, si noue acelu cari amu intratu in ór'a acésta in locuinti'a mortiloru, spre a ne luá ultimulu remasu bunu dela scumpulu nostru amicu, nu ne remane altu-ceva, de cátu se ne intrebamu, pe cine perduramu noi si natiunea nóstra in persón'a lui Josifu Hodosiu.

Dotatu dela natura cu facultati geniali ale spiritului si ce este mai multu, cu o probitate si nobilitate a ánimeii, prin care castigá simpatiile tuturor, elu cá si fratii sei, de o diligentia exemplaria, facea progressele cele mai frumóse in studie, pe candu anulu 1848 aruncá pe tóta junimea nóstra cá prin unu farmecu in mediulu aceluor catastrofe universali, ale caroru urme nu se voru mai sterge prin nici-o putere omenesca.

Dupa pacificarea restabilita cu forti'a armeloru, junele Josifu in societatea verului seu Alexandru Papiu si a fostului seu professoru Simionu Barnutiú trecuse la Vien'a spre a'si continuá si terminá studiile juridice. Aici ajutá elu pe veru-seu la compunerea Istoriei romaniloru, adunandu si decopiandu documente.

Dupa terminarea acelei lucrari impreunate pe atunci cu nespuse dificultati si cu pericolulu libertatiei personale, ii apucá pe toti trei amicii unu doru neinvinu de acea tíera, din care sciau ei, cá natiunea romanésca are cartea sa de Baptismu, cunoscuta lumei intregi cu nume de Column'a lui Traianu. Ei trecura la Itali'a, unde pe langa ce luara diplomele de doctoratu in drepturi, se mai folosira de ocaziune, cá se facea studiu comparativu nu numai intre limb'a italiana scrisa, classica, ci si intre unele dialecte italiene cu limb'a nóstra. In acelasu timpu ei se adapau din apele cristaline ale classicitatiei antice.

Asia preparatu, dr. Josifu Hodosiu se întórse in patri'a sa mama, cu vointi'a firma, cá se conlucre alaturea cu ceilalti operari, in tóte directiunile, la regenerarea nóstra nationale. De aci incolo nu'mi veti numí o singura actiune intreprinsa in acestu intielesu, unde se nu zlamu pe repausatulu nostru amicu conlustrandu cu tóta energi'a spiritului seu. La intemeierea Asociatiunei ilú vediu-

ramu intre cei 212 barbati, cari 'iau aruncatu fundamentele, operandu nu numai prin cuvinte, ci si prin fapte. De aci incolo actele Asociatiunei spunu restulu, incependu dela 1861 pàna in Septembrie 1880.

Cultivarea poporului prin scóle au fostu una din problemele principali ale vietiei lui. Martoru la acésta este unu comitatu intregu si de 4 ani o tíera intréga.

Dupa atâtea titule castigate la recunoscinti'a publica, onórea ce i s'a datu indata la intemeierea Academiei romane de sciintie, de a fi chiamatu intre cei de antaiu membrii ai sei, a fostu consecentia naturale a recunóscerei meriteloru sale.

Cá membru alu Academiei, Josifu Hodosiu a portatu intr'o serie de ani oficiulu pe cátu de onorificu, pe atáta anevoiosu alu secretariatulu adunariloru generali, pe câte 30 si 40 de dile in fiecare anu.

Dupace s'a decisu a se scóte din intunecimea archiveloru si din ascuneturile biblioteceloru nemoritórele opere ale nemoritoriulu principe Demetriu Cantemiru, celu de antaiu insarcinatu cu traductiunea loru a fostu Josifu Hodosiu. Descriptio Moldaviae in 1 volumu si Istori'a imperiulu otmomanu in doue volume mari, sunt traduse de densulu.

Lucrarea sa din urma nu scapase dela revisiunea critica, la care a fostu supusa, pe candu ii s'au datu de lucru si in sectiunea filologica, alu carei membru nu era, unde inse a lucratu doi ani la dictionariu.

In timpul din urma observandu-se, cá sanetatea sa suferé si cá oficiele sale de aici ii ceru incordarea poteriloru, colegii sei, pe cátu era iubitu de toti, tocma pe atáta cautau se'lu scutéscu de o ulterióra incordare a spiritului! Elu isi ia astadi remasu bunu dela onorabili si iubitii sei colegi, era aceia 'i respundu prin vocea mea betranésca si tremuratória:

Dormi in pace sufletu nobile, modellu de probitate, martiru alu natiunei tale!

Hoc tibi votum posuimus.

G. Baritiu.

Dela familia primiramu:

Adencu misicati de numerosele semne de simpathia, pióse ovatiuni si manifestatiuni de sincera condolentia pentru perderea grea si nereparabila a iubitului si neuitatului nostru defunctu Dr. Josifu Hodosiu, nepotendu a respunde si a multiamí in deosebi la fia-care, ne implinimu cu acésta o datorintia placuta si ne grabimu a aduce pe acésta cale intimele multiamiri ale ánimiloru nóstre tuturor corporatiuniloru si particulariloru, cari au participatu atátu de sinceru la dorerea nóstra prin manifestatiuni atátu de spontane, de vii regrete si sincera iubire, ce onóra memori'a repausatului si aducu alinare doreriloru nóstre.

In deosebi ne simtimu indatorati a esprimá multiamit'a si gratitudinea nóstra cátra Asociatiunea transilvana pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu, carea pe langa inpodobirea siciuului cu o cununa a recunoscintiei, a primitu in modu generosu si sarcin'a nóstra dorerósa, inmormentandu pe spessele sale proprii pe secretariulu ei si dulcele nostru soçiu si parinte; cátra veneratulu consistoriu gr. or. din Sibiuu, veteranii si junimea din Clusiu, teologii romani din Blasiu si institutul Andreianu din Sibiuu, cari au depusu pe siciuulu seu cununi de piósa veneratiune; cátra Academia romana; tóte corporatiunile si particularii, cari ni-au trimisu mangaere prin exprimarea sentimenteloru loru de condolentia, precum si cátra toti aceia cari din locu si departare cu mari sacrificii au grabitu si au petrecutu la eterna odichna pe acela, care a fostu mai scumpu sufleteloru nóstre.

Famili'a Hodosiu.

Telegrame de condolentia au venitu familiei dela: „Romani'a juna“ din Vien'a. Romanii din Pest'a: Puscariu, Laday, Mihalyi, Missiciu, Serbu, Strevoiu, G. Popp, Alex. Popp, Joanoviciu, Vladu, Romanu. Alb'a-Jul'i'a, J. Puposiu. Bucuresci, academi'a de sciintie. Clusiu, veteranii romani cu junimea academica — si o cununa. Budapest'a, junimea romana. Bucuresci, Miorescu. Aradu, episcopulu Metianu. Blasiu, teologii romani, si l cununa. Brasiovu, Diamandi Manole, in numele romaniloru din Brasiovu. Aradu, Mangra, Ceontea si Dr. Petroviciu. Alb'a-Jul'i'a, advocatu Mateiu Nicola, advoc. Cosieriu. Odorheiu, presied. Joanu Florianu. Dev'a, advoc. Al. Olariu. Cununi au mai depusu: Comitetul Asoc. transilvane, Consistoriulu archidiecepsanu gr. orient. si teologii institutul Andreianu.

Ungari'a.

— Budapest'a. (Érasi turburari). Pe candu partidele in dieta se cërta pentru nouele impositie directe si indirecte in sal'a municipalitatiei, studentii si alti ómeni fanatici facu scandale, spargu ferestrele, pe la unele redactiuni canta mierloindu.

Scandalulu s'a nascutu érási din cestiunea teatrului nemtiescu si cautandu bine, din a ori-carui teatru de alta limba, afara de cea magiara. Ne aducemu aminte, cá inainte cu câteva septemani, dupa agitatiuni furiose, s'a fostu decisu in adunarea generala reprezentativa a capitalei cu majoritate numai de 1 votu, cá teatrulu nemtiescu se fia cassatu si localele respective se remana inchise. Este cunoscuta reactiunea provocata prin acelu concludu barbaru, in Austri'a si in tóta Germani'a. Atunci inse fanaticii avura câteva preteste si anume, cá edificiuulu cutarui teatru ar amenintia cu ruina, cá concessiunea o ar fi cerutu o banca straina, era nu vre-unu fiuu alu patriei, cá societatile nemtiesci dau o multime de representatiuni inmoralu, obscene, adeverate mascari, ceea ce nici cá se póte negá, ce inse depende puru si simplu de auctoritatile politiane, a infrená si pedepsi aspru pe toti directorii si regessori, cáti voru a'si sustinea societatile loru prin representatiuni scandalóse, nerusinate. Dara fia fostu piese morali séu spurcate, scopulu fanaticiloru era si este a cautá pretestu, spre a esterminá cu totulu limb'a germana din tóta Ungari'a si Transilvani'a, apoi alaturea cu ea pe tóte celelalte. Capital'a inse si o multime de alte comune urbane din Ungari'a sunt pàna in dio'a de astadi mai multu germane si slavóne de cátu magiare. Deunadi fanaticii pacalisera pe poporatiunea germana si jidovésca cu aceea, cá adunarea se convocase prin surprindere si tocma in serbatorile cele mari mosaice, pe candu evreii se abtinu dela orice afacere publica. Inse chiaru si asia, fanaticii avura majoritate numai de 1.

In 9 Decembre cestiunea teatrului se reasumá. La adunarea gener. venira preste 300 de membrii. Galerile indesuite. Unu fiuu alu patriei, anume Carolu Ginter, suplicase pentru concessiune pe cincii ani. Presiedintele Ráth pune petitiunea la ordinea dilei. Paulu Királyi cere amanarea. Petru Busbach se oppune. De aci se nasce larma si confusiune. Propunerea de amanare cade cu 85 contra la 229 voturi. Larm'a cresce si mai tare, galerile sbiéra, fluiera si unu studentu scuipa asupra presiedintelui; unii membrii ai adunarei esu din sala, era altii din majoritate le dicu in batjocura: „cale buna!“

La desbaterea meritoria iau parte mai multi. Al. Matolay contra; bar. Bela Liphay ar dori, cá se fia unu teatru internationale, unde se se póta dá representatiuni in orice limba straina. La acestea fanaticii din galerii turba de mania. Lud. Urváry (evreu renegatu), red. dela „P. Napló“, se oppune la concessiune, dara P. Hoffman professoru la universitate ilu combate cu mare successu, provocandu-se chiaru si la legea de nationalitati din 1868 la care nu mai cugetá nimeni. In acelea minute sbieratulu din galerii era atátu de selbaticu, in cátu pe oratoru abia'lu mai audiá cineva. Amerintiarile presiedintelui nu ajutau nimicu.

In fine propunerea se pune la votu si cu 4/5 din tóte voturile, concessiunea se dá pe 5 ani. Acú tine-te galeria! Presiedintele comandá sergentii si constablerii, cari scotu si iau la fuga pe studenti. Dupa acestea urletele se continuara pe strade si se cantá hori'a revolutionaria Kossuth „Lajos azt izente“; apoi se luara pe la redactiunile kossuthiane, cá se le face serenada, era la cele nemtiesci cá se le sfarme ferestrele, au spartu inse numai la un'a, cá celelalte au sciutu ce le asteptá si au inchisu jalusiile de feru. Verhovay a provocatu pe studenti, cá se jure nemtiloru resbunare si ei au juratu. Destulu inse cá asta-data germanismulu cu tóta portarea sa flegmatica, a castigatu o victoria stralucita. Noi nu ne miramu de acésta, cátu mai virtosu admiramu patienti'a germana, care scie se astepte momentulu binevenitu, cá se'si resbune indicitu. De altmentrea problem'a nici cá le-a fostu prea grea, cá-ci majoritatea absoluta a locuitoriloru din B.-Pes'ta este germana si evreésca, dupa care urmédia slovacii, apoi magiarii. Cu puçinu mai inainte magiarii si renegatii au fostu batuti cu majoritati de voturi in cetatile Temisior'a din Banatu si Cassovi'a din Ungari'a superióra, unde punendu-se in discussiune batai'a lui Nic. Bartha din Clusiu si cerendu-se cá municipalitatile se se scóle cu petitiuni si proteste asupra oficiariloru din armat'a de linia, majoritatile trecura preste acelea pretensiuni la ordinea dilei.

Din tóte acestea aru potea invetiá si germanii

ceva: că se nu'si mai tramita cu titlu de teatru si de Caffé chantant pe capulu altoru popóra totu ce au mai stricatu si mai depravatu la ei acasa in Austri'a si Germani'a, că-ci acelea companii si persóne facu mare reu la cele oneste si discreditèdia cultur'a germana. Lapedaturi de acelea au inundatu Orientulu; pe la Bucuresci inainte au ajunsu la Constantinopole, Alexandri'a, Cairo pàna in Indi'a dela 1878 s'au incuibatu la serbi si la bulgari.

Romania.

Intre mai multe sciri interesante venite in dile din urma, atàtu din alte parti ale tiei, cātu si mai virtosu din cpital'a Bucuresci, suntemu in stare de a comunica pentru astadata lectoriloru numai urmatóriele din 29 Nov. (11 Dec. Sambata) dupa „Romanulu“:

Aniversarea luarii Plevnei. Serbarea de ieri.

Este dreptu, estè patrioticu, este bine că o tièra se celebriede cu solemnitate aniversarele ei gloriose séu bine-facetóre; e bine se celebriede chiaru acele aniversari ce-i aducu aminte că intr'o di, a primitu o lovitura, 'i s'a facutu o rana care inca nu s'a vindicatu, care nu se póte vindecá.

Este bine pentru că acele celebrari intretinu si desvolta in poporu sentimentele de datorie si de drepturi, si intretinu emulatiunea generatiuniloru. Dara precum aniversarele triste nu trebuie se destepte in poporu idei de resbunare, ci de mai mare intieptiune de staruintia, totu astfelu aniversariile gloriose nu trebuie se destepte in sufletele cetatieniloru idei de mandria ce s'aru traduce printr'o pernicioasa ingamfare, ci idei de iubire si de devotamentu cătra patrie si de recunoscintia pentru cei cari au lucratu la seversirea fapteloru celoru bune cari insufla noueloru generatiuni dorintia d'a mari si intari mostenirea ce-au priimitu.

Solemnitatea de ieri a fostu insemnata prin impartirea drapelorulu la nouele regimente si prin unu actu de recunoscintia cătra Augusta sora de Caritate, care, in timpulu resbelulu s'a devotatu la missiune, atàtu de nobila, cea mai nobila intre tóte, pentru femei in asemenea timpuri, aceea d'a ingriji de sórtea ranitiloru.

Societele oficiariloru nu puteau alege o aniversara mai nemerita pentru a areta Suveranei Romaniloru recunoscintia lor, a armatei, a tiei intregi pentru aceea care, că o adeverata Dómna, a luat u initiativ'a acestei misicari de caritate ce a luat u unu asia mare aventu in tièra si care a afirmatu, odata mai multu, cātu de nobilu este sufletulu Romanulu.

Diu'a candu se serba caderei Plevnei, erá in adeveru diu'a in care trebuie se se incoronedie si iubirea, si nobila si bine-facetórea missiune a femei in persóna Dómnei Romaniloru, in numele vitejei armate care, cu eroismu luptase in giurulu si in fati'a acelei cetati.

De diminètia stradele principale ale orasiului incepusera a se inpodobi cu stéguri.

Bulevardulu dela calea Victoriei pàna la Efori'a Spitalorulu erá inpodobitu cu stéguri care falfaiau supt unu ceru seninu. Pe piètia, dinaitea statuei lui Mihai Vitèzu, s'a radicatu unu cortu-pavilionu pentru AA. LL. RR. Domnulu si Dómna. La pólele statuei s'au gramaditu arme in grupe fórte elegante, din mijloculu carora se radică o femeia — Romani'a séu Biruinti'a, Resboiulu séu Pacea.

In drèpta si in stanga scarei principale a universitatii s'au infintiatu doue logi pentru corpulu diplomaticu si corpurile legiuitóre. Vestibululu Palatulu e inpodobitu cu multu gustu, precum si scar'a pàna la sola unde s'a depusu statua pe care societele oficiariloru din armata romana o ofera A. S. R. Dómna, precum acum unu anu oficiarii armatei au oferitu o sabia A. S. R. Domnulu. Pe la 12 óre, bulevardulu era plinu de lume. La óra 1 sosira MM. LL. RR. Domnitorulu calare si urmatu de statulu seu maioru si unu escadronu de gendarmi; Dómna in trasura à la Daumont. Pe totu drumulu dela Palatu pàna la Universitate, publiculu aclamă pe MM. LL. si regimentele care veniau in urm'a Loru.

Dupa bine-cuventarea religioasa a drapelorulu, M. S. R. Domnulu inpartii drapelule fiacarui colonelu.

Acèsta ceremonie terminata MM. LL. RR. strabatura Bulevardulu si se dusera la Universitate unde era espusu frumosulu grupu de marmora pe care societele oficiariloru ilu ofereau M. S. R. Dómna.

Aci Dómna Cernatu in numele Dómnelorulu cari oferira statu'a, rosti urmatoriulu discursu.

„Maria Ta!

„Societele oficiariloru, interprete credintióse ale simtiemintelorulu totororulu femeiloru romane, depunu cu respectu si iubire acestu omagiu de recunoscintia la piciórele M. T. R. care, că o mama doiósa. Ai alinatu dorerele filorulu, fratilorulu si soóilorulu nostri cadiuti in lupta pentru independenti'a tiei.

„Se traiesti M. T. Regala!

„Se traiésca M. S. R. Domnitorulu, Carolu I, ani multi si fericiti pentru prosperitatea si glori'a Romaniei.“

A. S. R. Dómna Romaniloru, adancu miscata respuse prin urmatorulu discursu si publiculu intregu aplaudă cu entusiasmu nu numai nobilele si romanescile simtiemente ce esiau din ànim'a Dómnei, dara si pronuci'a cuvintelorulu cari esiau dint'o gura cu totul romanésca.

„Cuvintele sunt prea slabe, că se ve spunu cātu sunt de adancu misicata la privirea unui daru, insufletitu de o iubire atàtu de adeverata si atàtu de calda.

„Sunt indoitu misicata prin amintirea timpului in care ànimele nóstre, ànimele soóilorulu, ale mameilorulu, ale surorilorulu ostenilorulu tremurau de spaima si de dorere.

„Acestu daru este monumentulu suferintilorulu, care ne-au apropiatu, care ne-au unitu, care au facutu din noi tóte nisce surori nedespartite. Acestu chipu sapatu in marmura, nu me arèta numai pe mine, ci pe tóte câte ati facutu aceleasi sacrificie, pe tóte câte ati adusu aceleasi iubire; că-ci actiunea mea singuratica aru fi fostu prea neinsemnata, daca nu amu fi lucratu tóte, că si cum amu fi fostu numai una singura, la acelasi lucru si cu acelasi cugetu.

„Fia acestu daru monumentulu totororulu femeilorulu romane, care că si eroii nostrii, si'au facutu datori'a lorulu cătra tièra.

„Ferésca Dumnedieu că vre unu nou resboiu se vie asupra holdelorulu nóstre, si se zadarnicésca munc'a si bine-facerile pacii.

„Dara daca timpuri de noue incercari aru veni, atunci sunt incredintiata, că ne vomu indeplini inca mai bine datoriile nóstre, intarite cum suntemu astadi, prin esperienti'a dobandita.

„Inca odata, ve multiamescu, iubitorulu mele surori, pentru acèsta dovèda viua a dragostei si a increderei, cu care m'ati norocitu.

„Me bucuru din sufletu, că generatiunile viitóre voru vedea in marmura, cum femeile romane au onoratu si au iubit u pe Dómna Lorulu.“

MM. LL. RR. se retrasera si se întórsera in Palatu cu suit'a Domnésca, in aceleasi ordine cum venisera, si aclamate la plecarea, că si la venire, in totu lungulu drumulu pàna la Palatu.

Dupa plecarea MM. LL. RR., publiculu navali in sal'a unde erá espusu grupulu de marmura si nu fu de cātu o voce spre a admira acèsta lucrare de arta si de ànima, care speramu că va remanea espusa mai multe dile, pentru că astfelu toti se o póta vedea.

Cu ocasiunea dilei de ieri, M. S. R. Domnulu a datu urmatoriulu ordinu de di pe armata:

Inaltu ordinu de di.

Diu'a de astadi este o data pururea nestèrsa in istori'a nóstra. Ea a incununatu stégulu romanu cu laurii nemurirei, si a resplatitu viteji'a vóstra prin independenti'a Romaniei.

Am alesu dara acèsta mare di, că se consacru corpurile din nou formate, incredintiandu, onórei, curagiului si devotamentulu lorulu, santulu simbolu alu Patriei, pe care fratii vostrii 'lu au purtatu cu atàta gloria pe campulu de resbelu.

Frați de sange si de ànima, amu incredere că veti sci a calca pe urmele eroilorulu, cari l'au botezatu cu sangele lorulu, personificandu intr'ensulu, că si densii, onorea, viueti'a si datori'a vóstra cătra Patria.

Se traiésca Romani'a!

Se traiésca armat'a!

Datu in Bucuresci, la 28 Nov. 1880.

Carol.

Sciri de afaceri comerciale esterne.

Ocupandu-ne alta-data de numeroasele cauze ale dissensiunilorulu dintre guvernulu centrale austro-ungurescu de una, dintre Romani'a si Serbi'a de alta parte, amu vediutu intre altele, că tractatele de comertiu si mai virtosu tarifele de vama asia precum se afla acelea inchiaiete si mai virtosu precum se aplica in praxe, provóca pe fia-care di de ambele parti reclamatiuni nenumarate, de pe la tóte vamile si cu atàtu mai multu din partea piatielorulu comerciale, că Brasiovu, Simlinu, Cernauti, Buda-

pest'a si altele, cum si din partea acelorulu puóine camere comerciale si industriale, care facu onóre numelui ce póta, adeca apara interesele comertiuului si ale industriei din patri'a lorulu, prin urmare si ale agriculturii si economiei de vite, pe cātu timpu cele mai inportante ramuri de comertiu ale acestorulu tieri sunt productele agricole si vitele. Daca inse camer'a comerciala din Brasiovu reclama fórte desu asupra chicanelorulu la care sunt espusi comertiantii la vamile Romaniei, apoi se pare că chicanele ungueresci dela Orsiov'a le tinu acestora cumpan'a la tóte.

Zollkrieg-resboiu de duane, resboiu de vami, de tarife; le-amu potea dice mai bine resboiu comerciale. Acestu modu de a se persecutá si sugrumá popórale este vechiu, milenariu, că si comertiuulu. Se pare inse că in epoc'a nóstra acèsta specie de resboiu ia unu caracteru din cele mai periculóse, ceea ce se si póte esplicá din natur'a lucrului. Omulu este omu, candu e vorb'a de castigu séu dauna, cei mai multi nu voru se scia nici de legaturile sangelui. „Candu e vorb'a de bani, némtiulu nu vrea se scia de complimente.“ De cãtiva ani incóce Austro-Ungari'a se lauda mereu cu relatiunile cele mai amicabile, in care ar stá cu Germani'a; dara de câte-ori se iau la vorba pentru tarifele de vami, pare că 'i ai intièpa cu feru arsu; fia-care se tine asupritu de cătra celalaltu si nici de cum nu se potu invoi. Firesce că nu; pentru-că Germani'a cere castiguri numai pentru miliónele sale de proletarii, că se nu' i sara in capu, se nu faca mane poimane o revolutiune socialistica din cele mai fioróse; éra Austriei ii dice mereu: trimiteti tu pe proletarii tei la popórale semibarbare din Orientu, la valachi, bulgari, serbi, turci, arnauti, greci; éca'ti Dunarea, cali ferate, marea adriatica; esi din strimtórea in care te afi, dara nu veni se ceri dela mine, care nici eu nu am ce se dau proletarilorulu mei golani, de si trecu pe fia-care anu câte 60—70 de mii preste marea atlantica.

In anulu ce trece, dissensiunea cea mai mare a fostu din caus'a comertiuului cu rimatorii. Cá se'si faca si economii nostrii o idea despre inportanti'a acelu comertiu, reproducemu dupa „Monitoriulu oficialu“ din Bucuresci:

Estractu dupa raportulu comercialu alu d-lui Eug. Voinescu, consulu generalu din Buda-Pest'a, cătra ministeriulu de esterne.

Comertiuulu cu rimatorii.

Estragemu urmatórele date interesante dintr'unu raportu alu consulatulu generalu romanu din Buda-Pest'a, cătra ministeriulu afacerilorulu straine, asupra comertiuului cu rimatorii, din Buda-Pest'a si Steinbruch, lâng a Pest'a, piati'a principala a acestui comertiu din Ungari'a:

Bãlciculu animalelorulu ingrasiate principalmente in Ungari'a, este statornicitu in Steinbruch, lâng a Buda-Pest'a, unde Austri'a, Bohemi'a, Saxoni'a, Prussi'a si sudulu Germaniei isi facu comperaturile lorulu.

Numerulu totalu alu rimatorilorulu adusi la Steinbruch in anulu 1878, se urca la 456.070 de rimatori, reprezentandu o valóre de florini 22,587,500. Romani'a a participatu la acestu comertiu insemnatu cu 43,060 de rimatori a 40 fl. unulu, reprezentandu o valóre de 1,722,500 de florini; éra Serbi'a cu 77,090 rimatori adusi cu drumulu de feru si cu 7100 rimatori adusi pe Dunare, a 45 florini unulu, reprezentandu o valóre totala de 3,788,500 florini. Restulu erá de provenientia din Ungari'a si Transilvani'a, si se plateau, rimatorii grasi cu 55—56 florini si cei slabi cu 25 florini.

Dintr'o tabela intocmita pe luni, vedemu că inportulu celu mai mare alu rimatorilorulu din Romani'a a avutu locu in lunea de tótna și de érna, si mai cu osebite in lun'a Octobre; éra din Serbi'a mai cu séma in lunea de érna si de primavèra.

In anulu 1879, exportulu rimatorilorulu din Romani'a pe la Streinbruch a fostu aprópe indoitu, că-ci se urca la 79,070 de rimatori, reprezentandu o valóre de 2,609,310 florini. Pretiulu inse a fostu cu multu mai redus, că-ci nu se urcá de cātu la 33 fl., pe candu cei din Serbi'a se plateau 34 si cei din Ungari'a 35 florini.

Caus'a acestei mari depretiiari se atribue in parte numerulu mare de rimatori inportati din Romani'a si Serbi'a si mai cu deosebire modulu de ingrasiare defectuosu cu jiru si cu ghinda, care se practica la noi si in Serbi'a. (Monitorulu.)

Stricatiunea alcoholulu.

Inca la anulu 1878 a publicatu protomediculu Dr. A. Baer la Berlinu opulu seu interessantu, sub titlulu: „Alcoholismulu, latirea lui si influenti'a lui asupra organismulu individualu si sociale, precum si mijlócele de a'lu sterpi.“ Originalulu, dupa cum ilu reproduce fói'a periodica germana „Blätter für Gefängnissskunde“, aparuta in fasciculu sub redactiunea lui Gustavu Ekert la Heidelberg 1880 fasc. 2, tom. I la pag. 129—140, — este acesta: „Der Alkoholismus, seine Verbreitung und seine Wirkung auf den individuellen und sozialen Organismus, so wie die Mittel ihn zu bekämpfen“ von Dr. A. Baer königl. Sanitätsrath und Oberarzt an dem Strafgefängnis Plötzensee bei Berlin.“ (Se estinde pe 8 + 621 pag. Editur'a lui Augustu Kirschwald 1878.)

Relele nenumerate, câte ne arata trist'ă experiența că provin din betia, sunt insirate în acestu opu în evidenta atâtu de mare, în cătu de si prevedinti'a nu m-ar fi destinatu terenulu, pe care de 12 ani mi se dă necurmatu ocaziune a me convinge despre adeverulu, că beti'a este isvorulu tuturoru pecatelor si causa nedisputabile atâtu a miseriei materiali, cătu si sufletesci; factorulu principale care inpinge spre crime, din acestu opu, respective si numai din reproducerea lui sinoptica în fôia citata, m'am simtitu indemnatu a'mi intrerumpe continuelle ocupatiuni diurne si oficiöse si a atinge în câteva liniamente si în „Observatoriulu“ reproducerea din fôia citata cu atâtu mai virtosu, că acesta fôia nu'si pregeta a se ocupâ mai desu de cestiuni interesante, care au a face de a dreptulu cu starea poporulu, cu vieti'a lui, plina de calamitati, cu orbi'a în care totu mai este tînutu spre peirea lui.

Timpulu si ocupatiunile nu'mi permisera a me estinde mai pe largu în materia; cele infirate aci sunt numai unu estrasu scurtu din reproducerea opulu în fôia amintita germana; era la observatiunile ce s'aru putea face relative la unele tесе ale autorulu, unde elu de es. că nemi'tiu, berea nu o condamna cu totulu, si unde e afirmatiunea despre sinuciderea din betia, ceea ce la poporulu romanu nu prea are locu, speru că se voru aflâ barbati de specialitate, cari se mediteie despre ele. — Aci lasu se urmedie reproducerea pe scurtu:

Alcoholismulu.

Introducerea. Usulu alcoholiceloru diferite, precum le presenta natur'a si maestri'a, se afla latitu la tôte poporale de sub diferitele clime si în diferite graduri de cultura, si elu se pare a fi asia de vechiu, pe cătu de vechiu e si genulu unanu. Usulu lui inse difere, incependu dela struguri pâna la miere (Mel, din care se face mieludu). De aci inse nu se pôte deduce, că alcoholicele aru fi destinate de natura, că se fia mijlôce nutritôrie; ci ele sunt destinate a fi mai multu numai că mijlôce de luxu, — mijlôce de gustatu, de placere, de licaritu (Genusmittel). — Chiaru si candu nu se va negâ usulu loru că atari, totusi gustarea loru preste mesura din timpulu modernu nu stâ în proportiune cu receritiile fisiologice, cu pretestulu de a inviosâ si alungâ grijile; că-ci astadi în unele tieri usulu alcoholiceloru e latitu în realitate, în class'a laboratoriloru intru atâtu, în cătu se pôte dice că este patima, bôla universala de betia a poporulu (Volkstrunksucht.) Prin betia s'au infîtu rane afunde, fise si morali, nevindicabili în prosperitatea întregiloru natiuni. Demoralizarea, nenumeratele crime, confusiunea mintiei, stupiditatea si altele, cari duc pâna la sinucidere, sunt tôte urmarile acestui reu.

Partea I. Arata mai ântaiu efectele alcoholulu asupra organismulu individualu, apoi infuinti'a fiziologica si pathologica asupra organismulu. De aci se cunoște apriatu intoxicatiunea (inveninarea) acuta si grabitôre de môrte prin alcoholu si alcoholismulu chronicu, cari produc nu numai schimbarile de môrte, intoxicatiune de alcoholu si cele insemnate asupra sistemulu de nervi si asupra creriloru, ci pe bas'a probelor scientifici se combate si infrange inca fals'a parere, prejudetiulu stricatosu, că si cum beuturile spirituöse aru putea servi de mijlôce nutritôrie; ba precum arata probele neresturnate, nici nu scutescu în contra frigulu, nici inbunatatescu nutrementulu, nici nu intarescu corpulu pentru labôre. Ele sunt numai unu mijlocu irritatoriu, carele ajuta numai pe unu timpu scurtu a luptâ cu ostene'l'a si cu frigulu; era în cătu se justifica la prea marea încordare de lucru si la aplicarea braçialoru, acêsta justificare e numai relativa. Mai cu temeiu se justifica ele si se considera de mare pretiu la vindecare si leuire de morbi, unde alcoholulu că mijlocu

irritatoriu si „stimulans“ pune în mișcare activitatea âniei, inse si în acele casuri beutur'a alcoholica data în dose mari, în locu de a folosi, pôte mai multu strica. Totu în partea I discuta apoi auctorulu despre usitatele forme ale beuturilor spirituöse si sub diferitele numiri de „vinarsu, vinu, bere etc., arata falsificatiunea loru si infuinti'a asupra organismulu. Numai la bere i se dâ în cătuva rola, spre a inpedecâ indirecte beutur'a si lă-tirea vinarsulu. (Va urmâ.)

Sciri diverse.

— (Junimea romana din Buda-Pest'a pentru sporirea fondulu societati „Petru Maioru“) va arangiâ unu balu si în carnevalulu acesta. Societatea dispune de unu fondu de 2000 fl., care s'a adunatu mai numai din venitele baluriloru din anii din urma, si care ar trebui redicatu celu puçinu la 6—8 mii de fl. pentru că spele localitati se pôta fi solvite, si asia esistenti'a societati se pôta fi ascurata. Junimea romana se inmultiesce totu mai tare pe fia-care anu la universitatea din Pest'a si Clusiu, si asia esistenti'a societatoru ei de lectura este de unu interessu mare, mai virtosu că aici se intelnescu multi studenti romani veniti dela gimnasia straine, cari abia sci vorbi si scrie romanesce, si cari profitedia multu în privinti'a limbei romanesce. — Ve rogu, d. Redactoru, a spriginî în diurnalulu D-vôstra tendentiele junimei. — Alu D-v. J. Dragosiu.

Budu-Pest'a, muzeum-körut 10 sz., 30 ajtó. 12 Decembre 1880.

— (Concursu literariu.) Câteva dame romane ni-au pusu la dispositiune 150 franci în auru, descoperindu-ne vointi'a de-a contribui si din parte-le dupa poptintia la incuragiarea si aventarea literaturii belletristice romane.

Voindu a implini acêsta dorintia a gentileloru contribuente, din acêsta suma am formatu unu premiu de 100 — si altulu de 50 franci în auru, la cari prin acêstea si escriemu concursu publicu.

Premiulu de 100 franci este destinatu pentru cea mai buna novela originala, era celu de 50 franci pentru cea mai buna poesia — ambele publicande în „Amiculu familiei.“

Novel'a se dea celu puçinu o còla în tipariu si se fia scrisa intr'unu stilu usioru si limbao curat.

Poesi'a pôte fi de orice soi, marime si coprinsu.

Novelele si poesiile cari voru tractâ vreo schitia din istori'a nôstra nationala — caeteris paribus — voru fi preferite.

Terminulu concursulu se defige pre 16/28 Febr. 1881, — candu ambe premiale se voru adjudecâ, prin una comisiune de 5 insi, celoru mai bune operate concursuali, chiaru si daca acelea voru fi si numai de o valôre literaria relativa. Langa operatulu scrisu cu mana straina si prevediutu cu ôre-care devisa, se se alature una epistola, sigilata cu sigilu strainu, portandu din afara devis'a operatulu, scrisa totu cu mana straina, era din lontru numele auctorulu.

A se adressâ în Gherl'a (Szamosujvár) la Administratiunea diuariulu „Amiculu Familiei“.

Preturile cerealelor si altoru obiecte de traiu au fostu la

10 Decembre st. n. în Sibiu:

Grâu, dupa cualitati	1	hectolitru	fl. 7.20—8.20
Grâu, amestecat	1	„	„ 5.70—6.70
Secara	1	„	„ 5.60—6.—
Papsioiu	1	„	„ 3.——3.40
Ordiu	1	„	„ 4.10—4.50
Ovesu	1	„	„ 2.——2.40
Cartofi	1	„	„ 1.60—2.—
Mazare	1	hectolitru	fl. 9.——10.—
Linte	1	„	„ 11.——12.—
Fasole	1	„	„ 5.——5.50
Lardu (slanina)	50	Kilogram.	„ 30.——34.—
Untura (unsôre topita)	50	„	„ 36.——40.—
Carne de vita	1	„	„ 44.——46.—
Oua 10 de	1	„	„ —25.—

Cursuri de Bucuresti în Lei noi (franci).

12 Dec. (30 Nov.) 1880.

Obligatiuni rurali din 1864 convertite cu 6%	1.	85. 3/4 b.
Inprumutulu Oppenheim (Londra) din 1866 cu 8%	„	108.—
Obligatiuni dominiali cu 8%	„	105.—
— Creditu fonciariu ruralu cu 7%	„	101.—
— Creditu fonciariu urbanu cu 7%	„	94. 1/4
Inprumutulu municipale alu capitalei din 1875 cu 8%	„	101. 1/4
Actiunile caliloru fer. rom. (Berlin) din 1866 cu 5%	„	55.—
Obligatiuni din 1868 cu 6%	„	99.40
Prioritati cu 8%	„	—
Actiunile bancei Romani'a din 1869	„	315.—
Raci'a, comp. de ascur. din 1871 act. (fr. 500) 8%	„	210.—
Romani'a, compania de ascur., din 1875 cu 8% act. (200 l.) platitu 100	„	72.—
Rent'a romana din 1875	„	77.—
Diverse:		
Argintu contra auru	„	7%.
Bil-te hipotecarie	„	1%.
Florini val. austriaca	„	2.15

(41)

15—24

Numai odata

se ofere ocaziune asia de favorabila, de a procura unu orologiu escelentu, cu jumetate pretiulu.

DESFACERE grandiösa.

Raporturile politice, care s'au ivitu în întregu continentulu Europei, n'au lasatu neatinsa si Elveti'a. Consecenti'a a fostu emigrarea lucratoriloru în masse, care a periclitatu esistenti'a fabriceloru. Si fabric'a reprezentata de noi, care e cea dintai si cea mai insemnata fabrica de orolöge, a inchis de o cum data fabricarea sa, incredintiandu-ne pe noi cu vendiarea fabriceloru sale. Aceste asia numitele **orolöge-de-buzunariu-Washington**, sunt cele mai bune de pe lume, sunt forte elegantu gravurate si infrumetiate si lucrate dupa sistemu americana. Tôte orolögele sunt repassate (esamiante) pe secunda si garantamu pentru fiacare 5 ani.

Câ dovada a garantiei sigure si a soliditatii celei mai severe, ne obligamu prin acêsta în publicu, că suntemu gata a reprimi si schimba fiacare orologiu, ce nu convine.

1000 remontoire de buzunariu, fara cheie de intorsu la tórta, cu mantela de cristalu, regulate cu acuratetia extraordinara pe secunda; afara de acêsta aurite prin electrogalvanismu nou, dinpreuna cu lantiu si medalionu etc., pretiulu de mai înainte fl. 25, acum numai fl. 10.20 de unulu.
1000 ancore esemplarie de leusu din nicol-argintu, pe 15 rubinuri cu cadranuri în emailu, aretatoru de secunde, sticla lata de cristalu, mai înainte cu fl. 21, acum numai fl. 7.25 de unulu, tôte repassate pe secunda.
1000 orolöge-cilindre infrumetiate în capsula de nicol-argintu, cu sticla lata de cristalu, pe 8 rubinuri forte finu repassate, dinpreuna cu lantiu, medalionu si cutie de catifea, mai înainte fl. 15, acum numai fl. 5.60 unulu.
1000 orolöge ancore de argintu veritabilu de 13 loti, probatu de oficiulu monetariu c. r. pe 18 rubinuri, afara de acêsta aurite prin electricitate, forte finu regulate. Orolögele au costatu mai înainte fl. 27 acum numai fl. 11.10 unulu.
1000 orolöge remontoire-Washington de buzunariu, din argintu greu si veritabilu de 13 loti, probatu la oficiulu c. r. de punctare, pe langa garantia severa, repassate pe secunda, cu mecanismu de nicol asia, încatu orolögele aceste n'au nici candu lipsa de reparatura. Orolögele aceste au costatu mai înainte fl. 35 si astadi se capeta cu pretiulu fabulosu de estinu numai cu fl. 16. Afara de acêsta langa fiacare orologiu se da gratuitu unu lantiu, medalionu si cutie de catifea.

1000 orolöge pentru domne, de auru veritabilu, cu 10 rubinuri, mai înainte cu fl. 40, acum cu fl. 20.
1000 orolöge remontoire de auru veritabilu pentru domni sau domne, mai înainte cu fl. 100 acum fl. 40.
650 orolöge de parete cu încuadratura de emailulu celu mai finu si cu mecanismu de sunatu, mai înainte cu 6 acum cu fl. 3.75 unulu repassatu.
650 orolöge desteptatôre, cu aparatulu de larma, forte finu regulate, aplicabile si câ orolöge pe masa de scrisu, mai înainte fl. 12 acum numai fl. 4.30.
650 pendule cu lucru forte finu de sculptura în casulu inalte gotice de lemn, de intorsu în fiacare a opt'a di, regulate finu pe secunda, forte frumöse si imposante; de ôre-ce unu astfelu de orologiu si în 20 de ani mai are pretiu indoit, se nu lipsesca astfelu de orologiu din nici o familia, mai cu sama pentru că astfelu de piesa de cabinetu este decoru în fiacare locuintia. Orolögele aceste costau mai înainte fl. 35, acum numai fabulosulu pretiu esceptionalu de estinu de fl. 15.75 unulu.

Comandandu cine-va orolöge pendule, are se adauge si o arvuna.

Adress'a:

Desfacere de orolöge

Fabriciei de orolöge Fromm.
Vien'a, Rothenthurmstrasse Nr. 9, Parterre.

Auditi, vedeti si mirati-ve!

Marfurile de argintu Britania, primite dela o massa concursuala a unei mari Fabrici de argintu Britania, devenite falita, se dau cu ori ce pretiu, sau mai bine disu gratuitu.

Trimitiendu fl. 2. — în bani gata sau cu rambursa ori cine primesce urmatôrele 50 obiecte cu a patra parte din valoarea reala, si adeca:

Bucati	6	Cutite de masa escelente, manunchiu de argintu Britania, cu cutitari adeverat englesesci	Tôte 50 obiecte au costatu mai înainte 25 floreni si costa acum numai floreni 7.—
„	6	Furcutie de cele mai fine, argintu Britania, dintr'o bucata.	
„	6	Linguri de mancare de argintu Britania, grele si massive.	
„	12	Linguritie de cafea de argintu Britania, de cea mai buna cualitate.	
„	6	sustitôre de cutite de argintu Britania, de cea mai buna cualitate.	
„	1	lingura mare de lapte de argintu Britania, massiva	
„	1	lingura mare de supa de argintu Britania, grea.	
„	9	Tave de prezentatu, ciselate forte finu.	
„	2	sfesnice de masa de salonu Britania pline de efectu.	
„	1	corfa de pâne massiva de argintu Britania.	

Tôte 50 obiecte sunt fabricate din celu mai finu si celu mai solidu argintu Britania, care este uniculu metalu ce ce exista pe lume, care în veci remane albu si nu se pôte deosebi de argintulu adeveratu nici dupa o folosire de 30 ani; pentru acêsta garantedia.

Afara de aceste mai sunt:

18	cutite, furcutie si linguri de argintu Britania, câte 6 bucati tôte 18 la olalta fl. 3.75.
6	linguri mici de cafea de argintu Britania, mai înainte cu fl. 3.— acum numai cu fl. —.60
1	lingura de supa „ „ „ „ „ 3.— „ „ „ 1.—
1	lingura de lapte „ „ „ „ „ 1.50 „ „ „ —.50
6	tave „ „ „ „ „ 5.— „ „ „ 1.50
6	sustitôre de cutite „ „ „ „ „ 4.50 „ „ „ 1.50
1	cutie de zaharu „ „ „ „ „ 4.— „ „ „ 1.20
1	pareche sfesnice mai mari de „ „ „ „ „ 2.— si fl. 3.—
1	clopotielu de masa de argintu Britania mai înainte cu fl. 4.— acum numai cu fl. 1.60
1	pabaru de oua „ „ „ „ „ —.60 „ „ „ —.30
1	pipernitia si salacitia „ „ „ „ „ 2.50 „ „ „ —.75
1	Carafine pentru otietu si uleiu, de argintu Britania mai numai fl. 3.50 si fl. 4.50
1	uncalta de focu grea de pusu pe masa, mai înainte fl. 3.— acum numai cu fl. —.95.

Cane de cafea si tea à fl. 2, 2.50, 3, 4; clesce de zaharu à cr. 35, 50, 80, fl. 1; cutii de zaharu à 2.80; presaratoriu de zaharu à cr. 25, 40, 75, 90, fl. 1; carafine de otietu si uleiu à fl. 2, 4; cutii de untu à cr. 75, 95, fl. 1.70, 2.80, 3.25, 4.— inca si alti articuli nenumerati.

Câ dovada, câ annunciulu meu

(40) 15—24

nu este insielatoria,

me deobligu prin acêsta în publicu, dacă marfa nu convine, a o renôrce: fara nici o greutate. Indreptu la epistolele de multiamita ce mi-au venitu, si pe cari imi voiu permite ale publica successivu. — Cine doresce deci a primi pe banii sei o marfa buna si solida si nu lapedatura, se se adressie numai câtra

A. Fraiss,
Vien'a, Rothenthurmstrasse 9, vis-à-vis de palatulu arhiepiscopescu.

Editoru si redactoru responsabilu: G. Baritiu,
Tipariulu lui W. Kraft.